

מסורת הש"ס
 א. שבת י"א, ב. כא, ג. עירובין ד, ב. ע"א, יומא מד, ב. סוכה ו, ב. ביצה ג, יומא כא, א. קטא, ע"ז כא, חולין פ"ב, ד. נדה ס"ב, ירושלמי תרומות פ"ט ה"א, שם פסחים פ"א ה"ד. שם סנהדרין פ"ה ה"ג.
 ג. פסחים ת"א, קדושין ט"ב, חולין קמ"ב.

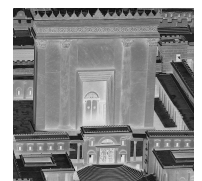
גרסות

חובת מצוה בבתי"י ובראשונים: מצוה.
משום שנאמר בבתי"י: שנאמר. **לאקרא דכובי** וחיי שגרו: **ליקרא דכפי**.
וחזן הכנסת בבתי"י: לחזן בית הכנסת ובתי"י: לחזן.

לשוז

אבולי
 אף כי יש שימוש לשון דומה ביוניט, נראה כי מקורה של המלה הוא אשור-בבל.
אקרא דכובי
 מקור המלה הוא ביוניט אקרא (אקרא) שמשמעו – מצר.
ארטובן
 יש מפרשים ארטובן ארטובן, ארטובן, ארטובן שהוא וזה ארטובן – שם פרסי, שזה הוא שמו של אותו בודק, ויש שפירשוהו על פי היוונית ארטובאון ἀρτοβάων (ארטיאון), שפירושו: בודק, מתקן.
קסודר
 מן הלטינית Quaestor, ומשמעו: קסיד, ממונה.

החיים

שער הכנסת

 בתחילת התמונה נראות המדרגות (כעין חצי קשת) המוליכות לשער ניקטור. מאחורי המסלול החיצון.

כל השערים שהיו שם במזרח העזרה לא היה להם מזוזה, חוץ משער ניקטור, משום שלפנים ממנו בתוך העזרה היתה לשכת פרהדרין שהיתה חייבת במזוזה, ולכן קבעו מזוזה אף בו. לימא רבנן [האם נאמר שבביתא זו היא כשיטת חכמים] היא ולא כשיטת ר' יהודה? דאי [שאם] תאמר שכדברי ר' יהודה, הרי היא קביעת המזוזה בלשכת פרהדרין גופה [עצמה] היא רק משום גזירה, ואנן ניקום [ואנחנו נענוח] ונגזור גזירה לגזירה לקבוע מזוזה גם לשערים שלפני לשכה זו? והרי כלל בדינו שאין גזורים גזירה נוספת על הקיימת! ודוחים: אפילו תימא [תאמר] שבביתא זו כשיטת ר' יהודה היא, מכל מקום כולה חזא גזירה [גזירה אחת] היא. כלומר: כיון שגזרו שתהא לשכת פרהדרין חייבת במזוזה, ממילא יש לנהוג בה כאילו היה חיובה מן התורה, וכל הפתחים המולכים אליה חייבים אף הם במזוזה.

א מתוך שדנו בענין מזוזה בלשכת הכהן הגדול דנים בהלכות מזוזה בכללן. תנו רבנן [שנו חכמים]: נאמר: "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך" (דברים ו, ט) – אחד שערי בתים ואחד שערי חצרות ואחד שערי מדינות [נערים] ואחד שערי עירות – כוללים יש בהן חובת מצוה למקום לקבוע בהם מזוזה, משום שנאמר: "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך" (שם). אמר ליה [ל?] אביי לרב ספרא: אם כן, כיון שקיימת חובת מזוזה גם על שערי הערים, אם כן הני אבולי [אותם שעורים] של העיר מחווא, שרוב תושביה יהודים, מאי טעמא לא עבדו להו רבנן [מה טעם לא עשו להם חכמים] מזוזה? אמר ליה [ל?]: הנהו חזוק לאקרא דכובי הוא דעבידי [אלה חזוק למצב שעל השער הם עשויים] ולכן אין לראותן כפתח שער ממש ולכן אינם חייבים במזוזה. אמר ליה [ל?]: ואקרא דכובי גופה תבעי [ומבצר השער עצמו שיצטרך] מזוזה, דהא אית [שהרי יש] בה דירה לשומר בית האסורין, דהא תניא [שהרי שנינו בבבלי] במקרה דומה: בית הכנסת כשיש בו בית דירה לחזן [למשש] בית הכנסת – אלא אמר אביי: הטעם שאין קובעים מזוזה שם הוא משום סכנה, שעיר שכולה של יהודים ודאי היתה חייבת במזוזה במקום כזה, אלא כיון שדרים בה גם גוים יכול הדבר לבורא לידי סכנה, בכך שאישימו את היהודים בכשפים או בריגול. וראיה לרב דתניא [ונשן שנינו בבבלי]: מזוזות יחיד נבדקת אם ננפלה או נגנבה פעמים בשבוע [בשבוע שנים], ומזוזה של רבים – נבדקת פעמים ביובל, שכל דבר שהוא של רבים ואינו שייך לאדם מסוים, אין להטריח את הרבים בו, ולכן מזוזות הרבים די שתיבדק פעמים ביובל. ואמר ר' יהודה: מעשה בארטובין [בודק] אחד שהיה בודק מזוזות בשוק העליון של צפורי בשעת גזירת המלכות שגזרה שמר על ישראל ומצאו קסודר [נפקי רומין] אחד ונטל ממנו כקנס אחד זוז. על אותו מעשה שואלים: והאמר [והרי אמר] ר' אלעזר: י' שלוחי מצוה אין ניווקין, ומדוע אם כן נשמו? ומשום: היכא דקביעי הויקא, שאני [במקום שקבוע וברור ההיזק, שונה הדבר], שאף שאמרנו שלוחי מצוה אין ניווקין, מכל מקום אין זה מדובר במקום שהסכנה בו מוחשית, שבו לא תמיד מתרחש נס. וראיה לדבר ממה דכתיב [שנאמר]: "ויאמר שמואל איך אלך ושמע שאול והרגני ויאמר ה' עגלת בקר תקח בידך ואמרת לזבח לה' [תני שנה] רב כהנא ברייתא קמיה [לפני] רב יהודה: בית [מחסן] התבן ובית הבקר [רפת] ובית העצים ובית האוצרות – פטורים מן המזוזה, מפני שהגשים נאותות בהן. ומאי [ומה פירוש] "נאותות" –

כל השערים שהיו שם במזרח העזרה לא היה להם מזוזה, חוץ משער ניקטור, משום שלפנים ממנו בתוך העזרה היתה לשכת פרהדרין שהיתה חייבת במזוזה, ולכן קבעו מזוזה אף בו. לימא רבנן [האם נאמר שבביתא זו היא כשיטת חכמים] היא ולא כשיטת ר' יהודה? דאי [שאם] תאמר שכדברי ר' יהודה, הרי היא קביעת המזוזה בלשכת פרהדרין גופה [עצמה] היא רק משום גזירה, ואנן ניקום [ואנחנו נענוח] ונגזור גזירה לגזירה לקבוע מזוזה גם לשערים שלפני לשכה זו? והרי כלל בדינו שאין גזורים גזירה נוספת על הקיימת! ודוחים: אפילו תימא [תאמר] שבביתא זו כשיטת ר' יהודה היא, מכל מקום כולה חזא גזירה [גזירה אחת] היא. כלומר: כיון שגזרו שתהא לשכת פרהדרין חייבת במזוזה, ממילא יש לנהוג בה כאילו היה חיובה מן התורה, וכל הפתחים המולכים אליה חייבים אף הם במזוזה.

א תני רבנן: "בשעריך" – אחד שערי בתים, ואחד שערי חצירות, ואחד שערי מדינות, ואחד שערי עירות, יש בהן חובת מצוה למקום. משום שצאמר "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך". אמר ליה אביי לרב ספרא: הני אבולי דמחזיא מאי טעמא לא עבדו להו רבנן מזוזה? אמר ליה: הנהו חזוק לאקרא דכובי הוא דעבידי. אמר ליה: ואקרא דכובי גופה תבעי מזוזה, דהא אית בה דירה לשומר בית האסורין? דהא תניא: בית הכנסת שיש בו בית דירה לחזן הכנסת – חייבת במזוזה. אלא אמר אביי: משום סכנה. דתניא: מזוזות יחיד נבדקת פעמים בשבוע, ושל רבים פעמים ביובל. ואמר רבי יהודה: מעשה בארטובין אחד שהיה בודק מזוזות בשוק העליון של צפורי, ומצאו קסודר אחד ונטל ממנו אף זוז. והאמר רבי אלעזר: שלוחי מצוה אין ניווקין, ומדוע אם כן נשמו? ומשום: היכא דקביעי הויקא – שמואל איך אלך ושמע שאול והרגני ויאמר ה' עגלת בקר תקח בידך ואמרת לזבח לה' באתי".

ב תני רב כהנא קמיה דרב יהודה: בית התבן ובית הבקר ובית העצים ובית האוצרות – פטורים מן המזוזה, מפני שהגשים נאותות בהן. ומאי נאותות –

כל השערים שהיו שם במזרח העזרה לא היה להם מזוזה, חוץ משער ניקטור, משום שלפנים ממנו בתוך העזרה היתה לשכת פרהדרין שהיתה חייבת במזוזה, ולכן קבעו מזוזה אף בו. לימא רבנן [האם נאמר שבביתא זו היא כשיטת חכמים] היא ולא כשיטת ר' יהודה? דאי [שאם] תאמר שכדברי ר' יהודה, הרי היא קביעת המזוזה בלשכת פרהדרין גופה [עצמה] היא רק משום גזירה, ואנן ניקום [ואנחנו נענוח] ונגזור גזירה לגזירה לקבוע מזוזה גם לשערים שלפני לשכה זו? והרי כלל בדינו שאין גזורים גזירה נוספת על הקיימת! ודוחים: אפילו תימא [תאמר] שבביתא זו כשיטת ר' יהודה היא, מכל מקום כולה חזא גזירה [גזירה אחת] היא. כלומר: כיון שגזרו שתהא לשכת פרהדרין חייבת במזוזה, ממילא יש לנהוג בה כאילו היה חיובה מן התורה, וכל הפתחים המולכים אליה חייבים אף הם במזוזה.

תוספות

כל השנה, לפרסם הדבר שיהיה נראה לכל כמו דירה חשובה. וכן לענין מעשר מחייבא מדרבנן, בין בחזן בין בשאר ימות השנה. ולא תיקשי דילמא אתי לאפרושי מן הפטור כו' – דהני מילי אי אמרין דלא מחייבא אלא בחזן, בעידנא דאית בה דירה – ניוחש דילמא אתי למיטען, כיון דחזי דלא מחייבא אלא בהחייא שעתא – אתו למיטר דדירה מגורה היא דאורייתא. אבל השתא דמחייבא לה אפילו בשאר ימות השנה, דליכא דירה בה כלל – הכל יודעין דמדרבנן הוא דמחייבא לה, ולא אתי למיטען.

אורה ההלכה

מזוזות בשערי המקדש בכל השערים שהיו במקדש לא היו קבועות מזוזות, חוץ משער ניקטור ושלפנים ממנו, ושל לשכת פלדרין, בבבליא כאן. (רמב"ם סוטה אהבה ה"א).
שערים החייבים במזוזה שערי בתים, שערי חצרות, שערי עירות ומדינות (דווקא כשהיו יהודים שם יהודים, אבל אם היו שם גוים – פטורים ממזוזה. רמ"א ע"פ מדרש ועיקרה. ולדעת הב"ח נסמכים הדברים על שיעת אביי כאן שהוא משום חשש סכנה) ובית האשה ובית השותפים וכן מחסני יין ושמן ורפת בקר – חייבים במזוזה, וכדברי רב יהודה, שדברי רב כהנא נדחו, וכן פסקו הרא"ש ותי"ת, אף כי אין זו דעת הרמב"ם (ג"א). ובמונני אין נדחים כלל לקבוע מזוזה ברפת, ושמן לפי שמונה מאד החוממה ברפת. (פ"ת ע"פ סי' ד' קטנה). (ש"ע י"ד ר"פ, א).
חיוב בית הכנסת במזוזה בית הכנסת, אם יש בו מקום דירה למישהו – חייב במזוזה. ונהגו לקבוע מזוזות בכל בתי הכנסת, אף באלו שאין חייבים. (שם, ס"ף א).
בדיקת מזוזות מזוזות היחיד נבדקת פעמים בשבוע שנים, ומזוזה של רבים כגון שער העיר וכיוצא בהם (פ"ח) נבדקת פעמים ביובל. בבבליא, ש"ע שם ר"א, א).
בית התבן ובית האוצרות בית התבן ובית העצים ובית הבקר, חייבים במזוזה. ואולם אם דרך הנשים לרחוץ בהם כיון שהן עומדות שם ערומות, ואינו לכבוד שמים שתהא שם מזוזה – פטורים ממזוזה. דווקא באלו יש חילוק, אלא בית דירה ממש, גם אם חייב בו בני זוג – חייב במזוזה. (רמ"א ע"פ מדרש"ל). ובפסקא דה"ח כרב כהנא, וכן פסקו הרי"ף והטור ע"פ הרא"ש. (ש"ע שם ר"פ, ב).

עיונים

שערי חצרות שערי מדינות לכאורה משמע מדרשה זו כי ישנה חובה מחודרת בהתקנת מזוזות בכל שער, בין שהוא שער הבית ובין שהוא שער חצר או עיר, ואולם אפשר להוכיח ממקורות אחרים כי מעיקר הדין שערי חצרות וערים מתחייבים בדיותם פתחים המובילים אל הבתים, שרק הם מחייבים מצד עצמם במזוזה, וחייב כל השאר שערי המדינות. ראה במעניי מלך ואחרים שהקשו על פירוש רש"י המפרש כאן מדינות = ארצות, שלפי זה אין הסדר מודקדק, וכבר תירצו קושיה זו ברוחק.
שנאמר וכתבתם לכאורה תמוה, שהרי מתחיל את הדרשה "בשעריך" וחרר ומביא שנית את הכתוב בסוף הברייתא. יש לומר שהפסוק האחרון אינו חזרה על הראשון, אלא פסוק אחרון הוא מפרשת "והיה אם שמעתי" (דברים יא) ופסוק ראשון מפרשת "שמע", ועיקר הלימוד הוא מפני כפל הדברים. וכן נראה מתי"י (אבן שלמה).
אבולי דמחוא וצריך לומר שעיקר הבנייה והיציאה של אנשי העיר לא היתה דרך פתחים אלה, אלא העיר היתה פרוחה במקצתה או שהיו לה פתחים אחרים (תרי"ד).
מזוזות יחיד ורבים רש"י הסביר את ההבדל בין הדיונים משום שאין להטריח את הרבים, ויש המפרשים שמזוזות רבים כיון שהרבים עוברים שם ורואים אותה, אין חשש שתתקלקל בלא ידיעה. ולכן די לה בבדיקה פעמים ביובל, מה שאין כן במזוזות היחיד (אשכול). יש שפירשו כי במזוזות הרבים הקלו מפני חשש סכנה שבבדיקתן. ולפי זה מובן היטב קשר הדברים בין הלכה זו והסיפור שלאחריה (תי"י, שהרא"ש).

מסורת הש"ס

- א. ירושלמי יומא פ"א ה"א.
- ב. עירובין י"א.
- ג. שבת ז"ב. ק"א. עירובין י"א. ל"ב. וראה ירושלמי שבת פ"א ה"ג. שם עירובין פ"ו ה"ו. שם כלאים פ"ו ה"ב.

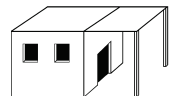
גרסות

ושער המדי וש נטואות: שער מדינה. ולא כלום היא אי נמי בכתיי ומקורות: אי נמי. ולא כלום הוא, לא נחלקו. בכתיי ומקורות: פטורה לא נחלקו.

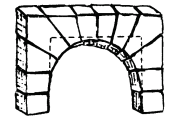
לשון

אכסדרה מקור המלה הוא ביוונית ἀκσδρα (אכסדרה), ומשמעה: כיפה מקורה שלפני הבית.

אכסדרה אחד ממני האכסדרה, אכסדרה מקורה בג ששון לה כל קירות.

שער העשוי ככיפה

בשער זה, העשוי ככיפה, מסומן (בקו מרוסק) החלק שיש לחוק (כלומר להחשיב כאילו היה חתוך ומתוח) וזה יהיה רחובו של הפתח אף בחלק העליון, ארבעה טפחים לפחות.

בית שער כלומר בית קטן שליד השער העשוי לשם שמירת הפתח. אכסדרה (כעין מרפסת פתוחה) ומרפסת המשמשת כפרוודור לדירות רבות שאף הם יהיו חייבים במזווה — תלמוד לומר: "בית", לומר: מה בית משמעו דווקא זה המיוחד לדירה, יצאו אלו שאין הם מיוחדין לדירה, ונעו למעבר בלבד או לצרכים אחרים, שהם פטורים מן המזווה. יכול שאני מרבה בחיוב המזווה אף בית הכסא ובית הבורסקי ובית המרחץ ובית הטבילה — תלמוד לומר: "בית", מה בית הוא מקום העשוי לכבוד ולכבד אנשים הבאים בתוכו — אף כל מקום העשוי לכבוד, יצאו אלו שאינם עשויין לכבוד. יכול שאני מרבה בחיוב מזווה אף את הר הבית והלשכות שבו והעזרות שבו — תלמוד לומר: "בית", לומר: מה בית שהוא חול — אף כל מקום שהוא חול, יצאו אלו שהן קודש. על כל פנים למדנו במרייתא זו שיש חכמים הסבורים שבת התבן ובית הבקר סתם חייבים במזווה, בניגוד לשיטת רב יהודה שהכל מודים שהם פטורים, והרי זו תיובתא לשיטתו. ובהכרח יש לקבל את דברי רב כהנא שקיימת מחלוקת תנאים בענין זה. א תני [שנח] רב שמואל בר יהודה ברייתא קמיה [לפני] רבא: ששה שערים פטורין מן המזווה: שער בית התבן, ושל בית הכבד, ובית העצים, ובית האוצרות, ושער המזי, שאיננו עשוי שתי מזוזות ומשקוף, אלא עשוי כולו כתבנית וכפוף, ושער שאינו מקורה כלל בגג, ושער שאינו גבוה עשרה טפחים. אמר ליה [ר] רבא: פתחת בששה, שבראשית דברין נקבת במספר ואמרת שישה שערים הם, וסלקת [וגמרת] בשבעה, שהרי בפרטיהם אהה מוצא שבעה! אמר ליה [ר]: שער המדי תנאי [מחלוקת תנאים] היא בו אם דינו כשער לענין מזווה. ר' מאיר מחייב במזווה, וחכמים פטורים. ושון [ומסכמים] שניהם שאם יש ברגלה, כלומר בחלק הזקוף שבצדיה לפני שמתקמרת בראשה, עשרה טפחים שחייבת במזווה, שחלק זה דינו כמזוזת פתח. אמר אביי לפרש את הדעות בענין זה: דכולי עלמא [נדעת הכול] גם לר' מאיר וגם לחכמים, אם גבוהה כל אותה כיפה עשרה טפחים בלבד ואין ברגלה לפני מקום הקימור גובה שלשה טפחים — ולא [ולא] כלום היא, שרדאי אין זה נחשב כפתח ופטורה ממזווה. אי נמי [וא] גם כן יש ברגלה שלשה טפחים ואינה גבוהה עשרה — ולא [ולא] כלום היא, משום שאין זה פתח ראוי. לא נחלקו אלא בגבוהה כולה עשרה טפחים ויש ברגלה שלשה טפחים אבל אין ברחבה של הכיפה לכל גובהה מרחב הפתוח ארבעה טפחים, שהרי קמורה היא בראשה והולכת ונעשית צרה, אבל יש בה במקום הקימור רוחב מספיק כדי שאפשר יהא לחוק [להתוך ולהקוף] ולהשלימה לארבעה טפחים. ובבעיה זו נחלקו; שר' מאיר סבר: חוקקין להשלים, כלומר: כיון שיש מקום במזווה לחקוק שיעור פתח הרי אנו דנים אותה כאילו נעשתה כבר חקיקה זו, ולכן נחשבת כיפה זו כתב שיעור פתח הראוי למזווה, להשלים. ותייר: דסתם מתינתין היא בפרק "הזורק" (שם ק,א) וסתם מתינתין רבי מאיר היא. ולי נראה לתרץ כולוהו קשייתא דשפיר פריך התלמוד, דעל כרחיך אי איירי דנח בחור — איירי בחור שיש בה ארבעה מבפנים, ובכותל עב שיש לו לחוק ולהשלים, ואתיא כרבי מאיר דאמר חוקקין להשלים. דדומיא דהכי דהזורק למטה מעשרה כזורק בארץ — מיירי נמי שנח בחור ארבעה, וחייב משום דאית ביה ארבעה מבפנים, וכרבי מאיר דחוקקין להשלים — הרי נח ארבעה על ארבעה. דאי לא תימא הכי — כיון דלית ביה ארבעה על ארבעה מאי חייב? הא לא נח ברושת הרבים, אלא במקום פטור.

בית שער — בית קטן לפני עגל המזבח, והכל עשוי אומן קפודיא. מרפסת אכסדרה (כעין מרפסת פתוחה) ומרפסת המשמשת כפרוודור לדירות רבות שאף הם יהיו חייבים במזווה — תלמוד לומר: "בית", לומר: מה בית משמעו דווקא זה המיוחד לדירה, יצאו אלו שאין הם מיוחדין לדירה, ונעו למעבר בלבד או לצרכים אחרים, שהם פטורים מן המזווה. יכול שאני מרבה בחיוב המזווה אף בית הכסא ובית הבורסקי ובית המרחץ ובית הטבילה — תלמוד לומר: "בית", מה בית הוא מקום העשוי לכבוד ולכבד אנשים הבאים בתוכו — אף כל מקום העשוי לכבוד, יצאו אלו שאינם עשויין לכבוד. יכול שאני מרבה בחיוב מזווה אף את הר הבית והלשכות שבו והעזרות שבו — תלמוד לומר: "בית", לומר: מה בית שהוא חול — אף כל מקום שהוא חול, יצאו אלו שהן קודש. על כל פנים למדנו במרייתא זו שיש חכמים הסבורים שבת התבן ובית הבקר סתם חייבים במזווה, בניגוד לשיטת רב יהודה שהכל מודים שהם פטורים, והרי זו תיובתא לשיטתו. ובהכרח יש לקבל את דברי רב כהנא שקיימת מחלוקת תנאים בענין זה. א תני [שנח] רב שמואל בר יהודה ברייתא קמיה [לפני] רבא: ששה שערים פטורין מן המזווה: שער בית התבן, ושל בית הכבד, ובית העצים, ובית האוצרות, ושער המזי, שאיננו עשוי שתי מזוזות ומשקוף, אלא עשוי כולו כתבנית וכפוף, ושער שאינו מקורה כלל בגג, ושער שאינו גבוה עשרה טפחים. אמר ליה [ר] רבא: פתחת בששה, שבראשית דברין נקבת במספר ואמרת שישה שערים הם, וסלקת [וגמרת] בשבעה, שהרי בפרטיהם אהה מוצא שבעה! אמר ליה [ר]: שער המדי תנאי [מחלוקת תנאים] היא בו אם דינו כשער לענין מזווה. ר' מאיר מחייב במזווה, וחכמים פטורים. ושון [ומסכמים] שניהם שאם יש ברגלה, כלומר בחלק הזקוף שבצדיה לפני שמתקמרת בראשה, עשרה טפחים שחייבת במזווה, שחלק זה דינו כמזוזת פתח. אמר אביי לפרש את הדעות בענין זה: דכולי עלמא [נדעת הכול] גם לר' מאיר וגם לחכמים, אם גבוהה כל אותה כיפה עשרה טפחים בלבד ואין ברגלה לפני מקום הקימור גובה שלשה טפחים — ולא [ולא] כלום היא, שרדאי אין זה נחשב כפתח ופטורה ממזווה. אי נמי [וא] גם כן יש ברגלה שלשה טפחים ואינה גבוהה עשרה — ולא [ולא] כלום היא, משום שאין זה פתח ראוי. לא נחלקו אלא בגבוהה כולה עשרה טפחים ויש ברגלה שלשה טפחים אבל אין ברחבה של הכיפה לכל גובהה מרחב הפתוח ארבעה טפחים, שהרי קמורה היא בראשה והולכת ונעשית צרה, אבל יש בה במקום הקימור רוחב מספיק כדי שאפשר יהא לחוק [להתוך ולהקוף] ולהשלימה לארבעה טפחים. ובבעיה זו נחלקו; שר' מאיר סבר: חוקקין להשלים, כלומר: כיון שיש מקום במזווה לחקוק שיעור פתח הרי אנו דנים אותה כאילו נעשתה כבר חקיקה זו, ולכן נחשבת כיפה זו כתב שיעור פתח הראוי למזווה, להשלים. ותייר: דסתם מתינתין היא בפרק "הזורק" (שם ק,א) וסתם מתינתין רבי מאיר היא. ולי נראה לתרץ כולוהו קשייתא דשפיר פריך התלמוד, דעל כרחיך אי איירי דנח בחור — איירי בחור שיש בה ארבעה מבפנים, ובכותל עב שיש לו לחוק ולהשלים, ואתיא כרבי מאיר דאמר חוקקין להשלים. דדומיא דהכי דהזורק למטה מעשרה כזורק בארץ — מיירי נמי שנח בחור ארבעה, וחייב משום דאית ביה ארבעה מבפנים, וכרבי מאיר דחוקקין להשלים — הרי נח ארבעה על ארבעה. דאי לא תימא הכי — כיון דלית ביה ארבעה על ארבעה מאי חייב? הא לא נח ברושת הרבים, אלא במקום פטור.

בית שער — בית קטן לפני עגל המזבח, והכל עשוי אומן קפודיא. מרפסת אכסדרה (כעין מרפסת פתוחה) ומרפסת המשמשת כפרוודור לדירות רבות שאף הם יהיו חייבים במזווה — תלמוד לומר: "בית", לומר: מה בית משמעו דווקא זה המיוחד לדירה, יצאו אלו שאין הם מיוחדין לדירה, ונעו למעבר בלבד או לצרכים אחרים, שהם פטורים מן המזווה. יכול שאני מרבה בחיוב המזווה אף בית הכסא ובית הבורסקי ובית המרחץ ובית הטבילה — תלמוד לומר: "בית", מה בית הוא מקום העשוי לכבוד ולכבד אנשים הבאים בתוכו — אף כל מקום העשוי לכבוד, יצאו אלו שאינם עשויין לכבוד. יכול שאני מרבה בחיוב מזווה אף את הר הבית והלשכות שבו והעזרות שבו — תלמוד לומר: "בית", לומר: מה בית שהוא חול — אף כל מקום שהוא חול, יצאו אלו שהן קודש. על כל פנים למדנו במרייתא זו שיש חכמים הסבורים שבת התבן ובית הבקר סתם חייבים במזווה, בניגוד לשיטת רב יהודה שהכל מודים שהם פטורים, והרי זו תיובתא לשיטתו. ובהכרח יש לקבל את דברי רב כהנא שקיימת מחלוקת תנאים בענין זה. א תני [שנח] רב שמואל בר יהודה ברייתא קמיה [לפני] רבא: ששה שערים פטורין מן המזווה: שער בית התבן, ושל בית הכבד, ובית העצים, ובית האוצרות, ושער המזי, שאיננו עשוי שתי מזוזות ומשקוף, אלא עשוי כולו כתבנית וכפוף, ושער שאינו מקורה כלל בגג, ושער שאינו גבוה עשרה טפחים. אמר ליה [ר] רבא: פתחת בששה, שבראשית דברין נקבת במספר ואמרת שישה שערים הם, וסלקת [וגמרת] בשבעה, שהרי בפרטיהם אהה מוצא שבעה! אמר ליה [ר]: שער המדי תנאי [מחלוקת תנאים] היא בו אם דינו כשער לענין מזווה. ר' מאיר מחייב במזווה, וחכמים פטורים. ושון [ומסכמים] שניהם שאם יש ברגלה, כלומר בחלק הזקוף שבצדיה לפני שמתקמרת בראשה, עשרה טפחים שחייבת במזווה, שחלק זה דינו כמזוזת פתח. אמר אביי לפרש את הדעות בענין זה: דכולי עלמא [נדעת הכול] גם לר' מאיר וגם לחכמים, אם גבוהה כל אותה כיפה עשרה טפחים בלבד ואין ברגלה לפני מקום הקימור גובה שלשה טפחים — ולא [ולא] כלום היא, שרדאי אין זה נחשב כפתח ופטורה ממזווה. אי נמי [וא] גם כן יש ברגלה שלשה טפחים ואינה גבוהה עשרה — ולא [ולא] כלום היא, משום שאין זה פתח ראוי. לא נחלקו אלא בגבוהה כולה עשרה טפחים ויש ברגלה שלשה טפחים אבל אין ברחבה של הכיפה לכל גובהה מרחב הפתוח ארבעה טפחים, שהרי קמורה היא בראשה והולכת ונעשית צרה, אבל יש בה במקום הקימור רוחב מספיק כדי שאפשר יהא לחוק [להתוך ולהקוף] ולהשלימה לארבעה טפחים. ובבעיה זו נחלקו; שר' מאיר סבר: חוקקין להשלים, כלומר: כיון שיש מקום במזווה לחקוק שיעור פתח הרי אנו דנים אותה כאילו נעשתה כבר חקיקה זו, ולכן נחשבת כיפה זו כתב שיעור פתח הראוי למזווה, להשלים. ותייר: דסתם מתינתין היא בפרק "הזורק" (שם ק,א) וסתם מתינתין רבי מאיר היא. ולי נראה לתרץ כולוהו קשייתא דשפיר פריך התלמוד, דעל כרחיך אי איירי דנח בחור — איירי בחור שיש בה ארבעה מבפנים, ובכותל עב שיש לו לחוק ולהשלים, ואתיא כרבי מאיר דאמר חוקקין להשלים. דדומיא דהכי דהזורק למטה מעשרה כזורק בארץ — מיירי נמי שנח בחור ארבעה, וחייב משום דאית ביה ארבעה מבפנים, וכרבי מאיר דחוקקין להשלים — הרי נח ארבעה על ארבעה. דאי לא תימא הכי — כיון דלית ביה ארבעה על ארבעה מאי חייב? הא לא נח ברושת הרבים, אלא במקום פטור.

תוספות

הכל מודים בגבוהה כו' — תימא: דאמר בפרק קמא דשבת (ב,א), זרק למעלה מעשרה והלכה ונחה בחור

כל שהוא — באנו למחלוקת רבי מאיר ורבנן: ואמר רבינו יצחק: דהתם מיירי בחור שהוא ארבעה על ארבעה מבפנים לצד רשות היחיד, ולצד רשות הרבים כלה עד כל שהוא. דאי היו כל שהוא מכל צד — בהא לא הוה אמר רבי מאיר חוקקים להשלים, כדאמר הכא הכל מודים באין ברגלה שלשה או אינה גבוהה עשרה ולא כלום. והקשה רבינו שמשון אהא דקאמר התם: חזרוק ארבע אמות בכותל, למטה מעשרה — כזורק בארץ, למעלה מעשרה — כזורק באויר. ופריך: למטה מעשרה כזורק בארץ והא לא נח? ואמר רבי יוחנן: דבבלה שמינה, והדר פריך: ואי סלקא דעתך חזרוק רשות הרבים כרשות הרבים דמו — לוקמא בחור; ומשני: בכותל דלית בה חור. ממאי — מודקתני למעלה מעשרה כזורק באויר. וכי תימא דאית ביה חור, אמאי כזורק באויר? וכי תימא דלית ביה ארבעה על ארבעה — והאמר רב יוחנן כו', עד באנו למחלוקת רבי מאיר ורבנן, דרבי מאיר סבר חוקקין להשלים. והשתא מאי פריך? לוקמא בדאית ביה חור, וכגון שאין בו ארבעה על ארבעה אפילו מבפנים: ותייר: סתם חורים שבכותלים הם רחבים ארבעה מבפנים כדי להשתמש בהם ומתקמרים לצד רשות הרבים כדי שלא יקחו משם חפצים שבתוכו. ולא תהויא לי האי שניואי, דמי לא משכחת לה טובא חורין שצרים מבתי ומחוץ; ובלאו הכי קשיא לן התם: לוקמא בכותל דקה, שאינה רחבה ואין בו לחוק ארבעה על ארבעה; ועוד הקשה שם רש"י: מאי פריך? לוקמא כרבנן, דלית להו חוקקין להשלים. ותייר: דסתם מתינתין היא בפרק "הזורק" (שם ק,א) וסתם מתינתין רבי מאיר היא. ולי נראה לתרץ כולוהו קשייתא דשפיר פריך התלמוד, דעל כרחיך אי איירי דנח בחור — איירי בחור שיש בה ארבעה מבפנים, ובכותל עב שיש לו לחוק ולהשלים, ואתיא כרבי מאיר דאמר חוקקין להשלים. דדומיא דהכי דהזורק למטה מעשרה כזורק בארץ — מיירי נמי שנח בחור ארבעה, וחייב משום דאית ביה ארבעה מבפנים, וכרבי מאיר דחוקקין להשלים — הרי נח ארבעה על ארבעה. דאי לא תימא הכי — כיון דלית ביה ארבעה על ארבעה מאי חייב? הא לא נח ברושת הרבים, אלא במקום פטור.

רבי מאיר רב חוקקין להשלים — הא דאמר בפרק קמא דשבת (ז"א), בית שאין תוכו ששורה אין מטטלין בתוכו כו', אלא ככולי עלמא. וכיון דאין

קיינים

בית שער וכבר תמזו הראשונים על כך, שהרי בכמה מקומות מפורש שבת שער חייב במזווה מפני שיש לאחוריו פתח החייב במזווה. ורש"י תירץ שחייב בית שער הוא רק מדברי סופרים, אבל מן התורה פטור. והרי"ף תירץ שבת שער הפתוח לבית — חייב במזווה, אבל בית שער הפתוח לזונה פטור. והר"ה פירש שבת שער האמור כאן יש לקרא כנסתר, כלומר בית שער של אכסדרה וכו', וכעין דברי הר"ף (וראה ברט"א). חוקקין להשלים המחלוקת בחוקקים להשלים? לא נאמרה לענין מזווה בלבד, אלא גם בכמה גופי הלכה אחרים. ומחלוקת זו תלויה בשאלה אם בכל מקרה צריך שהיו הדברים בפועל בדרך המכשירה אותם או שמא כשיש בבה אפשות של הבשר — הרי אין צורך לעשות את הדבר בפועל משום [וכעין הכלל] "כל הראוי לביאה" — אין ביאה מעכבת בו. וכמו כן נחלקו בענין זה ובמזווה לא אם דברים שיש חובה שיהיה בהם חלל מסוים, האם צריך זה להיות חלל פני ממש, או דיו במקום הראוי לחלל כזה.

אורה ההלכה

בית שער ומרפסת במזווה מרפסת שנכנסים דרכה לבית, ובית שער או יגנה — פטורים

ממזווה. ואם היה הבית פתוח להם — חייבים. וכדעת הר"ף ואחרים בצירוף האמור כאן ובמסכת מנחות. ויש אומרים שאף בית שער חייב. גם אם אין הבית פתוח לו (וכדעת הנהגות כאן) ואין חיובו אלא מדברי סופרים (וראה ש"ך שם). (ש"ע י"ד רפ"ו, ז). שאין עשויין לכבוד בית המזווה. (ש"ע שם, ס"ד ע"ד). בית המרקש דר הבית לשבתיו ועושותיו, וכן בתי כנסת ובתי מדרשות. אם אין בהם בית דירה — פטורים מן המזווה. לפי שהם קודש. (רמב"ם ספר אהבה הלכות מזווה פ"ז ה"ז). שער שאנו מקורה בית שאין לו תקרה — פטור מן המזווה. כאמור כאן ובמסכת מנחות. וזהו מקצתו מקורה, אם היה הקירוי כנגד הפתח. והיו בו ארבעה על ארבעה אמות — חייב במזווה. (ש"ע שם, ס"ד ע"ד). שער העשוי ככיפה שער העשוי ככיפה, אם יש גבוהה המזווה עשרה טפחים ויתר — חייב במזווה, ואם פחות מכן — פטור. כדאמר רב הונא, וכדעת חכמים. וכל שכן בית שאין בו עשרה טפחים. שפטור ממזווה (רמ"א ע"פ ה"טור, ונח). (ש"ע ש"ך רפ"ו, ב).

למען ירבו ימיכם — כל הספן נמיס מיג, משמע, דרך ביאתך — לוימן צנולא לניס, ולא מימינן ללחמ. למו שמיחד ביתו לו — שללי תשמישו, מיוחדן לו, ולאו משאלין לשכניו, לומר: שהנעיס נמיס על גדות סעיין.

תוספות

גבוה עשרה, בשום דוכתא לא אמרינן חוקקין להשלים. שאין בו בית דירה רבי מאיר מחייב וחכמים פוטרין — משמע מכאן דבית הכנסת ובית המדרש שאין בו בית דירה — דלא בעי מוזהר, דמסתמא הילכתא כרבנן. והא דאמר פרק "הקומץ רבה" (מנחות ל"א), והא ההוא פיתחא דהוה עייל ביה רב הונא לבי מדרשא והוה ליה מוזהר. וליכא למימר דהתם מיירי בדאית ביה בית דירה — דאם כן מאי פריך מינה התם לפתחא דהוה עייל ביה רבי לבי מדרשא לא הוה ליה מוזהר? לישיני דהתיא דרבי לא הוה ביה בית דירה, ודרב הונא באית ביה בית דירה? יש לומר: דהתם מיירי בפתח הבית שהיה נכנס ויוצא בו לבית המדרש, ובפרק (הרואה) במסכת ברכות (מו"א), משמע נמי דהלכתא כמאן דפטר, גבי אביי ורבא דהוה אזלי באורחא וכי מטו לבי כנישתא אמר ליה (רבא) לאביי: לעילוי מר, אמר ליה: עד האיטא לאו מר אמאי אמר ליה: הכי אמר רבי יוחנן אין מוכדבין בדרכים וכי. עד אין מוכדבין אלא בפתח שיש בו מוזהר, יש בו מוזהר סלקא דעתך! אלא: בפתח הרואי למוזהר. משמע דפתח בית הכנסת פטור. מיהו, בירושלמי פרק שלישי דמגילה משמע דבי מדרשא דרבי חנינא ממש הוה ליה מוזהר, גבי מוזהר שניתנה בשליש העליון. הגע עצמך שהיה השער גבוה, אמר ליה: נותנה כנגד כתיפותיו. בי מדרשא דרבי חנינא עביד כן. ויש לומר: דבי מדרשא דרבי דרב הונא ודרבי חנינא — שלדה הו, ולא של רבין, אלא של עצמם.

מסורת הש"ס
ד. ראה קדושין ל"א.
ה. מנחות ל"א, חולין קל"ה.

ו. תוספתא: נעיס פיו.
ז. ערכין ט"א, ויקויר פ"ו.
ח. במדבר פ"ז, דביר פ"ו.
תנ"כ: י"א, פ"ו.

גרסות

הני בעו חיי והני לא בעו חיי בכתיב ובהנהגה מקורות משפט זה חסר. ובית השותפין חייבת בכתיב: ובית השותפין חייבת.

ורבנן סברי (וחכמים טבורים): אין חוקקין להשלים, שכיין כשפועל רוחב הפתח פחות מארבעה טפחים, לכך אינו נחשב כאילו נחקק והושלם לארבעה.

ב תנו רבנן (שנו חכמים בברייתא): בית הכנסת, ובית האשה, ובית השותפין — חייבת במוזהר.

ותהוים: פשיטא (פשוט, מוכן מאלוין) מדוע יפטרו אלה במוזהר? ומשיבים: מהו דתימא (שנאמר): "ולא ביה" — ולא תהיה נאמר, והוא להדגיש ולא ביתה של אשה, וכן "ביתך" — ולא תהיה של שותפים, על כן קא משמע לן (השמיע לנו) שאין לדייק כך, ודינן לענין מוזהר כשאר בתים. ומקשים: ואימא הכי נמי (ושמא אמור כי כן הוא גם כן) ודייק אכן כך מלשון הכתוב: ורחים: אמר קרא (הכתוב) מיד לאחר מצוות מוזהר: "למען ירבו ימיכם וימי בניכם" (דברים י"א, כ"א), כשכר על קיום מצוה זו, ואם ייפטרו אלה ממוזהר יש לתמוה: וכי הני בעו חיי (אלה הגברים והיחידים, צריכים חיים) והני לא בעו חיי (ואלה הנשים והשותפים, אינם צריכים חיים)? אלא ודאי חובב מוזהר היא לכל ישראל. ושואלים: אלא, אם כן, הדגשת הפסוק "ביתך" למה לי? יש שהרי החובה בכל בית! ומשיבים: יש לפרש כדברי רבא, שאמר רבא: "ביתך" יש לדרשו — דרך ביאתך, בעד שבו אתה מתחיל לבוא להיכנס לבית וכי עקר איניש (וכאשר עוקר אדם) את רגליו ופוסע — כרעה דימינא עקך ברישא (את רגלו הימנית הוא עוקר בראשונה) וכיון שדרך הכניסה לבית היא ברגלו הימנית הרי שדוה הצד בו קובעים את המוזהר.

כיון שהבאנו ברייתא זו בדיני מוזהר, מביאים ברייתא בנושא אחר, הדומה לזו בדרך מדרש ההלכה. תניא אייך (שנויה ברייתא אחרת): בית הכנסת ובית השותפין ובית האשה מטמאין בנגעים שאם נראה בהם נגע צרעת — הרי הם מקבלים טומאה כשאר בתים. ומקשים: פשיטא (פשוט, מוכן מאלוין)! ומדוע לא יהא כן? ומסיבין: מהו דתימא (שנאמר): "ולא לה, "לו" — ולא להן, והוציא מכלל טומאה זו בית אשה ובית השותפים, על כן קא משמע לן (השמיע לנו) שאף אלו בכלל דין זה. ומקשים: ואימא הכי נמי (ושמא אמור כי כן הוא גם כן) ונלמד מדיק הלשון שאין בתים אלה מקבלים טומאת נגעים! ומשיבים: אמר קרא (הכתוב): "בבית ארץ אחותכם" (שם ל"ד) שמדבר בלשון רבים, ללמדנו שכל בית בישראל שייך בדין זה. וההדגשה "לו" שנאמרה בכתוב "ובא אשר לו הבית", למה לי? ומשיבים: דבר זה בא ללמדנו לא לענין הלכה, אלא להסביר את הטעם לבוא הנגע, שדבר זה קורה למי שמיחד ביתו לו בלבד, שהוא קמץ שאינו רוצה להשאיל כליו לאחרים ואומר שאין לו כלים אלה בביתו. וכעונש הקדוש ברוך הוא מפרסמו כשפנפה את ביתו רק לעצמו — אין נגע הצרעת פוגע בו. ועל ברייתא זו שואלים מצד אחר: ובית הכנסת מי (האם) מטמא בנגעים? והתניא (והרי שנינו בברייתא): יכול יהיו כתי כנסיות ובתי מדרשות מטמאין בנגעים, תלמוד לומר: "ובא אשר לו הבית" — מי שמיחד לו הבית באופן פרטי, יצאו בתים אלו שאין מיוחדין לו לאדם אחד אלא הם רכוש הציבור! ומשיבים: לא קשיא (אין זה קשה) משום שיש מחלוקת תנאים בדבר. הא (ברייתא זאת) — כשיטת ר' מאיר, הא (ברייתא זו) — רבנן (כשיטת חכמים). והתניא (שנן בברייתא): בית הכנסת שיש בה בית דירה לחון (למשם) בית הכנסת — חייב במוזהר, שהרי נחשב כבית דירה. ושואן בה בית דירה — ר' מאיר מחייב, וחכמים פוטרין. למדנו מכאן שר' מאיר סבור כי דין בית הכנסת כדן בית פרטי, וכשם שדין זה נוגע לענין מוזהר, ואי בעית אימא (ואם תרצה אומר) הסבר אחר לטתירה בין הברייתות בענין בית הכנסת, שאפשר לומר שגם הא (והברייתא האומרת שבית הכנסת מטמא וגם הא (והברייתא האומרת שאינו מטמא רבנן (כשיטת חכמים) היא, ולא קשיא (ואינו קשה) הא (ברייתא זו) שאמרנו שהוא מטמא — דאית (יש) בה בית דירה כגון למגורי השמש, הא (ברייתא זו) שאינו מטמא — דלית (שאינו) בה בית דירה. ואי בעית אימא (ואם תרצה אומר) ליישב את הסתירה בדרך נוספת: הא והא דלית בה בית דירה,

הרי נאמר בדיני נגעים: "ובא אשר לו הבית" (ויקרא י"ד, לה) ונוכל לומר שיש כאן הדגשה למעט: "לו" — ולא לה, "לו" — ולא להן, והוציא מכלל טומאה זו בית אשה ובית השותפים, על כן קא משמע לן (השמיע לנו) שאף אלו בכלל דין זה. ומקשים: ואימא הכי נמי (ושמא אמור כי כן הוא גם כן) ונלמד מדיק הלשון שאין בתים אלה מקבלים טומאת נגעים! ומשיבים: אמר קרא (הכתוב): "בבית ארץ אחותכם" (שם ל"ד) שמדבר בלשון רבים, ללמדנו שכל בית בישראל שייך בדין זה. וההדגשה "לו" שנאמרה בכתוב "ובא אשר לו הבית", למה לי? ומשיבים: דבר זה בא ללמדנו לא לענין הלכה, אלא להסביר את הטעם לבוא הנגע, שדבר זה קורה למי שמיחד ביתו לו בלבד, שהוא קמץ שאינו רוצה להשאיל כליו לאחרים ואומר שאין לו כלים אלה בביתו. וכעונש הקדוש ברוך הוא מפרסמו כשפנפה את ביתו רק לעצמו — אין נגע הצרעת פוגע בו. ועל ברייתא זו שואלים מצד אחר: ובית הכנסת מי (האם) מטמא בנגעים? והתניא (והרי שנינו בברייתא): יכול יהיו כתי כנסיות ובתי מדרשות מטמאין בנגעים, תלמוד לומר: "ובא אשר לו הבית" — מי שמיחד לו הבית באופן פרטי, יצאו בתים אלו שאין מיוחדין לו לאדם אחד אלא הם רכוש הציבור! ומשיבים: לא קשיא (אין זה קשה) משום שיש מחלוקת תנאים בדבר. הא (ברייתא זאת) — כשיטת ר' מאיר, הא (ברייתא זו) — רבנן (כשיטת חכמים). והתניא (שנן בברייתא): בית הכנסת שיש בה בית דירה לחון (למשם) בית הכנסת — חייב במוזהר, שהרי נחשב כבית דירה. ושואן בה בית דירה — ר' מאיר מחייב, וחכמים פוטרין. למדנו מכאן שר' מאיר סבור כי דין בית הכנסת כדן בית פרטי, וכשם שדין זה נוגע לענין מוזהר, ואי בעית אימא (ואם תרצה אומר) הסבר אחר לטתירה בין הברייתות בענין בית הכנסת, שאפשר לומר שגם הא (והברייתא האומרת שבית הכנסת מטמא וגם הא (והברייתא האומרת שאינו מטמא רבנן (כשיטת חכמים) היא, ולא קשיא (ואינו קשה) הא (ברייתא זו) שאמרנו שהוא מטמא — דאית (יש) בה בית דירה כגון למגורי השמש, הא (ברייתא זו) שאינו מטמא — דלית (שאינו) בה בית דירה. ואי בעית אימא (ואם תרצה אומר) ליישב את הסתירה בדרך נוספת: הא והא דלית בה בית דירה,

עיונים
ביתך ולא ביתה וכבר הקשו רבים: הרי כל התורה כולה נאמרה בלשון זכר, ואין מפקיעים את הנשים מחיוב מצוות שנאמרו בלשון זכר? ותירצו קושיו זה בהוכחה כי כאן קיימת באמת הדגשה מיוחדת, שהיא הפרשה קודם לכן מדרבת בלשון רבים, ואילו כאן שוברת היא ללשון זכר, ובראי בא דרבר להדגיש דבר מה (גבורת ארץ).
הני בעו חיי — ולאכארה מכאן יש לרבות רק נשים (ובפרט לפי הגירסה: גברי בעו חיי וכי) אך אין ללמדו מכאן לגבי שותפים (רעיקא), ותירצו כי במסכת חולין אכן למדים חיוב דירת השותפים ממה שנאמר מיד לאחר מצות המוזהר "למען ירבו ימיכם" בלשון רבים (רשי"ש, חשק שלמה).
דרך ביאתך — ובמנחות הביא מקור אחר לאותו ענין פן הכתוב "ויתן אותו אצל המזבח בזמן בבווא איש בית ה" (מלכים ב' י"ב, ה) הרי שדרך ביאה בעד ימין הוא. שפויחד ביתו לו — ולנפשות שנות אן כאן הסבר שאינו רוצה להשאיל, אלא מפרש טעמו שמי שאינו רוצה להכניס אחרים בביתו — סוף שהוא עצמו מוציא הכל מביתו (ר"ח).
בבית ארץ אחותכם — יש מי שפירש, שלמדים ממה שנאמר בפסוק זה "בית" בלא

סימנת של קנן, הרי שכל בית — חייב (רשי"ש).
מוזהר ונגעים — במראה מוכיח בפשטות מדין מוזהר לדין נגעים, ולאכארה יש להבין מה הקשר בין הבריות? ויש לומר, כי בשני המקומות יש הגדרות מדויקות על מושג הבית ומושג הפרטיות, ולכן מקום שדינו כבית לענין מוזהר — אף לענין נגעים יהא דינו כן. (רשי"ש).

אורח ההלכה

בית האשה — בית האשה ובית השותפים — חייבים במוזהר. כגמרא כאן. (ש"ע שם רפ"א, א).
דרך ביאתך — צריך לקבוע את המוזהר בעד ימין של הנכנס לבית ואם קבעה משמאל — פסולה. ולענין זה אין חילוק אם הוא איטר או לא (מרכ"ז, ש"ך). (ש"ע שם רפ"א, ב).
הבתים המטמאים בנגעים — בית האשה ובית השותפים, וכן בית הכנסת ובית המדרש שיש בהם מקום דירה — מיטמאים בנגעים. כברייתא כאן ובמסכת הגומא. (מכ"ב) ספר טהרה והלכות טומאת צרעת פי"ד (ה"ד).